

Виступи учнів-«біографів»

Вольтер (1694-1778)— це псевдонім філософа й поета, драматурга, публіциста і політичного діяча Франсуа Марі Аруе. Його двічі ув'язнювали у Бастилії через творчу діяльність. Багато років провів у еміграції. Вольтер проповідував реформу влади самою владою і тривалий час вірив у ідею «освіченого абсолютизму». Вольтер виступав за те, щоб освічені монархи здійснили у своїх державах реформи — запровадили конституцію, забезпечили своїм громадянам свободу слова віросповідання, покінчили з релігійною нетерпимістю, надали рівні права всім підданам, скасували привілеї духовенства і дворян, ліквідували залишки феодальної залежності селян. Але він ніколи не заперечував релігію, вважаючи її потрібною для підкорення мас, бо «якби Бога не існувало, то його треба було б вигадати».

Шарль Луї Монтеск'є (1689-1755) у головній своїй праці «Про дух законів» створив теорію поділу влади: законодавча влада має належати народу (народ обирає депутатів-законодавців), виконавча — королю, а судова — стану суддів. Незалежність кожної з трьох гілок влади, з точки зору Монтеск'є, є гарантією свободи. Критикуючи абсолютистський лад¹, Монтеск'є проголошував демократичні принципи свободи слова, віротерпимості, рівності усіх перед законом.

Жан-Жак Руссо (1712-1778)— філософ, літератор і педагог, пройшов важку школу життя: був лакеєм, учителем музики, секретарем та перекладачем, переписувачем нот; був противником ! соціальної несправедливості й пригноблення людини людиною. І Він прагнув викоринити майнову нерівність, хоч не виступав проти ! приватної власності. Руссо був виразником ідеї свободи і рівності людини й народів. Він обґрунтував ідею народного суверенітету — згідно з нею найкращою

формою державного устрою є республіка, де народ безпосередньо управляє країною через обраних народних представників. При цьому народ — це всі громадяни республіки незалежно від соціального походження. Ідеї Руссо, найбільш демократичні ідеї того часу, були близькі народним масам, особливо селянству. У царині літератури розробляв різноманітні жанри: писав романи, комедії, поеми, вірші; започаткував сентименталізм.

Філософи Дені Дідро (1713-1784) і **Жан д'Аламбер** (1717-1783) були організаторами видання першої в світі багатотомної (33 томи за 1751-1776 роки) «Енциклопедії наук, мистецтв і ремесел», у якому співпрацювали всі противники абсолютистського ладу, прихильники передових ідей. Енциклопедія не лише фіксувала всі наукові і технічні досягнення свого часу, але й пропагувала ідеї свободи, рівності, братерства, всемогутності розуму і прогресу.